

کالبدشکافی ترور

تاریخ هراس آفرینی

اندرو سینکлер

www.ketab.ir

ترجمه

خسرو صبری

فرهنگ نشر نو

با همکاری نشر آسیم

تهران - ۱۴۰۰

An Anatomy of Terror

A History of Terrorism

Andrew Sinclair

Macmillan, London, 2003

کالبدشکافی ترور

تاریخ هراس آفرینی

ترجمه خسرو صبری

نشر نو

تهران، خیابان مرعمد، خیابان سیزدهم، شماره ۱۳

تلفن: ۸۸۷۴۰۹۹۱

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۱۰۰

ویرایش: عباس ارضیما

صفحه آرای: امیر عباسی

طراحی جلد: حکمت مرادی

چاپ: غزال

ناظر چاپ: بهمن سراج

همه حقوق محفوظ است.

فهرست کتابخانه ملی

سرشناسه: سینکлер، اندرو، ۱۹۳۵-، م. □ عنوان و نام پدیدآور: کالبدشکافی ترور/ اندرو سینکлер؛ ترجمه خسرو صبری □ مشخصات نشر: تهران، فرهنگ نشر نو، ۱۴۰۰ □ مشخصات ظاهری: شانزده + ۵۱۹ ص.؛ مصور □ شابک: ۰-۲۳۸-۴۹۰-۶۰۰-۹۷۸ □ وضعیت فهرست نویسی: فیا □ عنوان اصلی: *An Anatomy of Terror* □ موضوع: تروریسم -- تاریخ شناسه افزوده: الف. صبری دشتی، خسرو، ۱۳۳۴-، مترجم؛ ب. عنوان: کالبدشکافی ترور □ رده بندی کنگره: HV۶۴۳۱ □ رده بندی دیویی: ۳۸۳۷۸ □ شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۸۳۷۸

مرکز پخش: آسیم

تلفن و دورنگار: ۸۸۷۴۰۹۹۲-۴

فروشگاه اینترنتی: www.nashrenow.com

قیمت: ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال

فهرست

مقدمه مترجم / یازده

مقدمه نویسنده / پانزده

- ۱ ترورهای باستانی
- ۲ متون ترور مقدس
- ۳ رعب آفرینی صلیبی ها / ۲۸
- ۴ شیخ یا پیر کوهستان ها / ۳۸
- ۵ آناپاتیست ها و ترورهای هزاره ای / ۵۳
- ۶ ترور مقدس و جنگ های مذهبی فرانسه / ۵۸
- ۷ جانوران و آفات: سرچشمه های زیست ترور / ۶۵
- ۸ یاغیان و چریک ها / ۷۸
- ۹ روشنگران و انقلاب فرانسه / ۹۵
- ۱۰ دوره ترور / ۱۰۵
- ۱۱ انجمن های مخفی ملی گرا / ۱۱۳
- ۱۲ هنر و ادبیات آغازین ترور / ۱۲۶
- ۱۳ ترور سیاه / ۱۴۰
- ۱۴ ترور و رزمندگان / ۱۴۹
- ۱۵ راهزنان (تاگی ها) / ۱۵۶
- ۱۶ انجمن های سرّی چین / ۱۷۲
- ۱۷ آنارشپیست ها / ۱۸۰
- ۱۸ هرج و مرج غرب / ۱۹۰

- ۱۹ کوکلاکس کلان / ۱۹۸
- ۲۰ مافیا / ۲۱۸
- ۲۱ شورش ایرلند / ۲۳۹
- ۲۲ ترور دولتی و بلشویک‌ها / ۲۵۳
- ۲۳ شورش‌های کارگری / ۲۶۴
- ۲۴ روان‌شناسی جنگ‌های جهانی / ۲۷۳
- ۲۵ راه بارسلون / ۲۹۰
- ۲۶ انقلاب ناکام آمریکا / ۳۰۲
- ۲۷ شرم ژاپن / ۳۲۱
- ۲۸ ترس، ترحم غریب و نابودسازی / ۳۲۶
- ۲۹ فرجامین راه‌حل / ۳۳۵
- ۳۰ انجمن‌های مخفی افریقا / ۳۴۲
- ۳۱ فریب‌های گولاگ / ۳۵۱
- ۳۲ پناهندگان اجباری / ۳۵۸
- ۳۳ مسئله فلسطین / ۳۶۶
- ۳۴ گشتزارهای آسیا / ۳۸۲
- ۳۵ چه‌گوارا: شنا در دریای خشک / ۳۹۰
- ۳۶ هراس افکنی رسانه‌ای / ۴۰۵
- ۳۷ بازدارندگی به کار گرفته نشده / ۴۱۸
- ۳۸ ترور قومی / ۴۲۴
- ۳۹ بازگشت به کارزار مقدس / ۴۳۶
- ۴۰ انتقام اسلام / ۴۴۵
- ۴۱ شمارش معکوس برای کابل / ۴۵۶
- ۴۲ آینده ترور / ۴۶۴
- مؤخره / ۴۷۵
- یادداشت‌ها / ۴۸۳
- نمایه / ۴۹۵

مقدمه مترجم

واژه ترور از ریشه *terrere* لاتین و *ters* هندواروپایی به معنای ترساندن و به لرزه انداختن گرفته شده است و ظاهراً باید با ترس فارسی هم‌ریشه باشد. با توجه به عناصر اصلی ترور، یعنی قتل و شکنجه و ارباب، با تسامح می‌توان گفت که ترور هم‌زاد بشریت است و با فرزندان بلافصل آدم و حوا یعنی هابیل و قابیل آغاز شده. اما تروریسم پدیده‌ای مدرن و مبتنی بر سازمان و تشکیلات است که قدمت آن به دوازه سده اخیر می‌رسد. از آنجا که تروریسم در طی تاریخ نسبتاً کوتاهش، هم از لحاظ نحوه عمل و هم از لحاظ انگیزه اشکال متنوعی داشته است، صاحب‌نظران سیاسی هنوز به تعریف جامع و مانعی از آن نرسیده‌اند و هیچ‌کدام از تعاریف ارائه‌شده از آن نمی‌تواند این پدیده را به‌طور کامل و قانع‌کننده توضیح دهد.

هدف نویسنده از نگارش این کتاب نیز بررسی پدیده مدرن تروریسم نبوده (هرچند در فصل‌های پایانی به آن نیز پرداخته)، بلکه بررسی ترور و ارباب توسط نوع بشر در کل تاریخ بوده است. برای انجام این مهم، بررسی ترور را از اساطیر یونان آغاز می‌کند و در طی ۴۲ فصل و با رعایت تقدم و تأخر تاریخی ادامه می‌دهد.

این کتاب با توجه به گستره تاریخی مورد بررسی‌اش کتابی موجز است، لاجرم بسیاری از حوادث تاریخی خونبار، از جمله حمله مغول و تیمور و جنگ‌های منطقه‌ای را از قلم انداخته است. مبنای گزینش حوادث مورد

بررسی نویسنده برای مترجم روشن نیست، اما بیشتر به حوادثی پرداخته که محرکشان جهان‌بینی عاملان آنها بوده است. شاید از همین رو است که بسیاری از فصل‌های آن به ترورهای مقدس و یا ترورهای قومی می‌پردازد که مبنای آن باور و توجیهی است که ریشه در بی‌ارزش شمردن دیگری و مجاز بودن نابودی‌اش دارد. به هر حال، خواننده پس از مطالعه کتاب به خوبی از وضعیت کلی بشر در طول تاریخ و مصائبی که تحمل کرده و درنده‌خویی‌اش که هرگاه مجالی یافته بروز کرده است آگاهی می‌یابد و نیز به راه درازی که برای تعالی بشر در پیش روست، پی می‌برد.

از آنجا که انگیزه نگارش این کتاب حمله به برج‌های مرکز تجارت جهانی بوده و نویسنده بلافاصله پس از این رویداد آغاز به تدوین کتاب کرده است، حوادث مورد مطالعه نویسنده از سال ۲۰۰۲ پیشتر نمی‌روند. بنابراین، نویسنده به داعش نمی‌پردازد. البته نویسنده در مؤخره کتاب با توجه به وجود عوامل زمینه‌سازي همچون شکاف فزاینده بین فقیر و غنی و وجود تعصبات گوناگون مذهبی و قومی، پیش‌بینی می‌کند که پدیده ترور در آینده نزدیک پایان نخواهد یافت. مصداق این پیش‌بینی را باید در ظهور داعش، جنگ باطل سوریه، نسل‌کشی مسلمانان رومینگیا در میانمار از طرفی و گرایش بخشی از مردم غرب به راست‌گرایی و نژادپرستی و خشونت‌های پراکنده‌ای یافت که در طی این دو دهه شاهد آن بوده‌ایم.

اندرو سینکлер، متولد ۱۹۳۵ در آکسفورد انگلستان و دارای درجه دکترا در زمینه تاریخ آمریکا از دانشگاه کیمبریج است. او رمان‌نویس، مورخ و کارگردان سینما نیز هست و از همین رو پیشینه ادبی-هنری‌اش در سبک نگارش این کتاب و نگاهش به رویدادهای تاریخی تأثیر گذاشته است.

سینکлер نویسنده پُرکاری است، رمان‌های بسیاری نگاشته و پژوهش‌های تاریخی متعددی را به سرانجام رسانده است؛ از دیگر کتاب‌های او می‌توان شمشیر و جام مقدس، تاریخ موجز ایالات متحد آمریکا^۱ و چه گوارا^۲ را نام

1. *A Concise History of the United States* (1967)

2. *Guevara* (1970)

برد. کتاب اخیر را انتشارات خوارزمی در سال ۱۳۶۰ با ترجمه حیدرعلی رضایی و نشر آشیان در سال ۱۳۸۷ با ترجمه شهره خواجهیان منتشر کرده‌اند.

در این کتاب از اشخاص و حوادث تاریخی بسیاری نام برده شده و مترجم هر جا که لازم دیده پانویستی درباره آن اشخاص و حوادث آورده، مگر در مواردی که به دلیل شهرت آنها لزومی به این کار نبوده است.

همه زیرنویس‌های کتاب حاضر از مترجم است و از منابع اینترنتی (دایرةالمعارف‌های بریتانیکا و یا کلمبیا) استخراج شده است. به هر حال مسئولیت کاستی‌ها و یا استخراج اشتباه آنها به عهده مترجم است.

برای معادل‌گذاری فارسی نام‌های خاص لاتین، عمدتاً از منابع متعدد از جمله فرهنگ تلفظ نام‌های خاص آقای فریبرز مجیدی (انتشارات فرهنگ معاصر، ۱۳۸۱) استفاده شده است.

در خاتمه لازم می‌دانم از آقای محمدرضا جعفری مدیر محترم نشر نو که به همت ایشان این کتاب در دسترس همگان قرار گرفته است و نیز آقای عبدالرحیم جعفری مدیر داخلی، ویراستاران محترم و سایر همکاران نشر نو به‌ویژه آقای لطیف لطیف‌زاده نیاری که با مطالعه و بازبینی کتاب بسیاری از کاستی‌های آن را یادآور شدند، تشکر نمایم.

خسرو صبری